

τὸ αὐτὸ τοῦτο ἀγνοοῦσι. Καὶ οἰκέτας μὲν οἱ δυνάμενοι ὠνοῦνται, ἵνα συν-
εργούς ἔχωσι, καὶ φίλους κτῶνται, ὥς βοηθῶν δεόμενοι· τῶν δὲ ἀδελφῶν
ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ πολιτῶν μὲν γιγνομένους φίλους, ἐξ ἀδελφῶν δὲ οὐ
γιγνομένους. Καὶ μὴν πρὸς φιλίαν μέγα μὲν ὑπάρχει τὸ ἐκ τῶν αὐτῶν φυ-
ναι, μέγα δὲ τὸ ὁμοῦ τραφῆναι· ἐπεὶ καὶ τοῖς θηρίοις πόθος τις ἐγγίγνεται
τῶν συντρόφων. Πρὸς δὲ τούτοις καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι τιμῶσί τε μᾶλλον
τοὺς συναδέλφους ὄντας τῶν ἀναδελφῶν, καὶ ἦττον τούτοις ἐπιτίθενται. Καὶ
ὁ Χαιρεκράτης εἶπεν· Ἀλλ' εἰ μὲν, ὦ Σώκρατες, μὴ μέγα εἴη τὸ διάφορον,
ἴσως ἂν δέοι φέρειν τὸν ἀδελφόν, καὶ μὴ μικρῶν ἕνεκα φεύγειν· ἀγαθὸν
γάρ ὥσπερ καὶ σὺ λέγεις, ἀδελφός, ὣν οἶον δεῖ· ὁπότε μὲν τοι [τοῦ] παν-
τός ἐνδέοι¹⁵, καὶ πᾶν τὸ ἐναντιώτατον εἴη, τί ἂν τις ἐπιχειροίη τοῖς ἀδυνά-
τοις; Καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη· Πότερα δὲ, ὦ Χαιρέκρατες, οὐδενὶ ἀρέσκει δύ-
ναται Χαιρεφῶν, ὥσπερ οὐδὲ σοὶ¹⁶, ἢ ἔστιν οἷς καὶ πᾶν ἀρέσκει; Διὰ τοῦτο
γάρ τοι¹⁷, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἄξιόν ἐστιν ἐμὲ μισεῖν αὐτὸν, ὅτι ἄλλοις μὲν
ἀρέσκειν δύναται, ἐμοὶ δὲ, ὅπου ἂν παρῇ, πανταχοῦ καὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ
ζημία μᾶλλον ἢ ὠφέλειά ἐστιν. Ἄρ' οὖν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ὥσπερ ἵππος τῷ
ἀνεπιστήμονι μὲν, ἐγχειροῦντι δὲ χρῆσθαι ζημία ἐστίν, οὕτω καὶ ἀδελφός,
ὅταν τις αὐτῷ μὴ ἐπιστάμενος ἐγχειρῇ χρῆσθαι, ζημία ἐστί; Πῶς δ' ἂν
ἐγὼ, ἔφη ὁ Χαιρεκράτης, ἀνεπιστήμων εἴην ἀδελφῷ χρῆσθαι, ἐπιστάμενός
γε¹⁸ καὶ εὖ λέγειν τὸν εὖ λέγοντα, καὶ εὖ ποιεῖν τὸν εὖ ποιοῦντα; τὸν
μέντοι καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ πειρώμενον ἐμὲ ἀνιᾶν, οὐκ ἂν δυναίμην οὐτ'¹⁹
εὖ λέγειν, οὔτ' εὖ ποιεῖν, ἀλλ' οὐδὲ πειράσομαι. Καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη· Θαυ-
μαστά γε λέγεις, ὦ Χαιρέκρατες, εἰ κύνα μὲν, εἰ σοὶ ἦν ἐπὶ¹⁹ προβάτοις
ἐπιτήδειος, καὶ τοὺς μὲν ποιμένας ἡσπάζετο, σοὶ δὲ προστόντι ἐχάλεπαι-
νεν, ἀμελήσας ἂν τοῦ ὀργίζεσθαι ἐπειρῶ εὖ ποιήσας πραῦνεν *αὐτόν*. τὸν
δὲ ἀδελφόν φῆς μὲν μέγα ἂν ἀγαθὸν εἶναι, ὄντα²⁰ πρὸς σὲ οἶον δεῖ, ἐπί-
στασθαι δὲ ὁμολογῶν καὶ εὖ ποιεῖν καὶ εὖ λέγειν, οὐκ ἐπιχειρεῖς μηχανᾶ-
σθαι, ὅπως σοὶ ὥς βέλτιστος ἔσται; Καὶ ὁ Χαιρεκράτης, Δέδοικα, ἔφη, ὦ
Σώκρατες, μὴ οὐκ ἔχω ἐγὼ τοσαύτην σοφίαν, ὥστε Χαιρεφῶντα ποιῆσαι
πρὸς ἐμὲ οἶον δεῖ. Καὶ μὴν οὐδέν γε ποικίλον, ἔφη ὁ Σωκράτης, οὐδὲ και-
νὸν δεῖ ἐπ' αὐτόν, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, μηχανᾶσθαι· οἷς δὲ καὶ σὺ ἐπίστασαι αὐ-
τός, οἶμαι ἂν αὐτὸν ἀλόντα περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι σε. Οὐκ ἂν φθάνοις,
ἔφη, λέγων, εἴ τι ἤσθησάι με φίλτρον ἐπιστάμενον, ὃ ἐγὼ εἰδὼς λήληθα ἐ-
μαυτόν; Λέγε δὴ μοι, ἔφη²¹, εἴ τινα τῶν γνωρίμων βούλοιο κατεργάσα-
σθαι, ὁπότε θύοι, καλεῖν σε ἐπὶ δεῖπνον, τί ἂν ποιήης; Ἀῆλον ὅτι κατάρ-
χοιμι ἂν τοῦ αὐτοῦ, ὅτε θύοιμι, καλεῖν ἐκείνον. Εἰ δὲ βούλοιο τῶν φίλων
τινὰ προτρέψασθαι, ὁπότε ἀποδημοίης, ἐπιμελεῖσθαι τῶν σῶν, τί ἂν ποιήης;
Ἀῆλον ὅτι πρότερος ἂν ἐγχειροίην ἐπιμελεῖσθαι τῶν ἐκείνου, ὁπότε ἀποδη-
μοίῃ. Εἰ δὲ βούλοιο ξένον ποιῆσαι ὑποδέχεσθαι σεαυτὸν, ὁπότε ἔλθοις εἰς
τὴν²² ἐκείνου, τί ἂν ποιήης; Ἀῆλον ὅτι καὶ τοῦτον πρότερος ὑποδεχοίμην

15) Εἶναι παντάπασι μακρὰν τούτου. 16) (Ἐνν.) δύναται ἀρέσαι. 17) Αἰτιολογ. καὶ Βε-
βαιωτικός: Βέβαια· διότι κτλ. 18) Βεβαιωτικός ἢ Κολαστικός: Τούλχιστον. 19) Διὰ (ἵνα
φωλάττη) πρόβατα. 20) Ἰπποθετική· ἔάν ᾤτον. 21) Ὁ Σωκρ. 22) (Ἐνν.) Πόλιν ἢ Πατρίδα.